

handen, de Peel-Raamstelling dreigde geheel doorbroken te worden en het was onzeker of men achter de grote rivieren een gesloten front kon opbouwen – waarlijk, het totale beeld dat zich die vrijdagochtend, enkele uren na het ontbranden van de strijd, aftekende, was niet opwekkend.

Welke hulp zouden de bondgenoten bieden?

★

Generaal Winkelman had in de memoranda van 23 maart '40 die bij de gezantschappen in Brussel, Parijs en Londen gedeponereerd waren, zijn wensen gestipuleerd: Frankrijk moest een legerkorps van vier divisies in gereedheid houden om het, zodra nodig, over zee naar de Vesting Holland over te brengen en Engeland terstond één divisie naar Zeeland zenden benevens naar de Vesting Holland een grote hoeveelheid luchtdoelgeschut, vier (later acht) eskaders jachtvliegtuigen en twee eskaders verkenneren. Van België werd geen hulp verwacht; het exemplaar van het memorandum dat de Belgische regering en legerleiding zou ontvangen, diende eigenlijk alleen ter informatie. Dat exemplaar werd op 10 mei in alle vroegte aan het Belgische ministerie van buitenlandse zaken afgeleverd; door de verwarring welke de Duitse invasie ook in België zou wekken, duurde het toen twee dagen voor het bij koning Leopold en zijn invloedrijke militaire raadgever, generaal van Overstraeten, op tafel lag. Het wekte bij hen verbittering: Noord-Brabant zou immers goeddeels van troepen ontbloot worden; '*ce splendide isolement prépare une mise hors cause rapide*', noteerde van Overstraeten.¹

In Frankrijk begaf de militaire attaché, overste van Voorst Evekink, zich op 10 mei spoorwegs met generaal Winkelmans memorandum naar de Geallieerde opperbevelhebber, generaal Gamelin. Daartoe moest hij naar de forten gaan bij Vincennes, buiten Parijs, waar Gamelins hoofdkwartier gevestigd was. De overste wist (en had nog op de avond van 9 mei het Algemeen Hoofdkwartier dienaangaande gewaarschuwd) dat Gamelin generaal Winkelmans voornaamste wens (de vier divisies voor de Vesting Holland) niet zou inwilligen. Het onderhoud dat even na acht uur plaats vond², bevestigde zulks en later in de ochtend bracht de attaché telefonisch verslag

¹ R. van Overstraeten: *Albert I-Léopold III*, p. 588. ² In Frankrijk en Engeland was de zomertijd ingevoerd; als gevolg daarvan was het daar steeds 40 minuten later dan in Nederland. Tenzij anders vermeld, geven wij de in Frankrijk en Engeland spelende gebeurtenissen in de z.g. Amsterdamse tijd weer.